

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КОРАБЛЕБУДУВАННЯ ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА
МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

ІННОВАЦІЇ В СУДНОБУДУВАННІ ТА ОКЕАНОТЕХНІЦІ

XVI Міжнародна науково-технічна конференція

МАТЕРІАЛИ

25–26 вересня 2025 рік

*Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова
просп. Героїв України, 9*



ВИДАВНИЦТВО
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
ІМ. АДМІРАЛА МАКАРОВА

2025

ОРГАНІЗАТОРИ КОНФЕРЕНЦІЇ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

ПАРТНЕРИ КОНФЕРЕНЦІЇ

Міністерство освіти і науки України; Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України; ДП «Адміністрація морських портів» (Україна); ДП «Адміністрація річкових портів» (Україна); ДП «Дослідно-проектний центр кораблебудування» (Україна); Південний науковий центр НАН України і МОН України (Україна); Головне управління Державної служби з надзвичайних ситуацій України у Миколаївській області (Україна); Національний університет «Одеська національна академія» (Україна); Одеський національний морський університет (Україна); Черкаський державний технологічний університет (Україна); Національний авіаційний університет (Україна); Компанія «АМІКО ГРУПП» (Україна); Морське інженерне бюро (Україна); АТ «Завод «Екватор» (Україна); Асоціація ветеранів Військово-морських сил України (Україна); Харбінський інженерний університет (КНР); Університет науки і технологій Цзянсу (КНР); Таджикиський технічний університет ім. академіка М.С. Осими (Таджикістан); Кошалінський технічний університет (Польща); Гданьський технологічний університет (Польща); Празький університет хімії і технології (Чеська республіка); Батумський навчально-навігаційний університет (Грузія); ДУ «Національний антарктичний науковий центр».

ІНФОРМАЦІЙНІ ПАРТНЕРИ

ТОВ «Видавничий дім «Гельветика»; науковий журнал «Shipbuilding & marine infrastructure»; журнал «Судноплавство»

Відповідальний за випуск
Павлов Геннадій Вікторович

*Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність наведених даних та посилань.
Матеріали публікуються в авторській редакції*

Інновації в суднобудуванні та океанотехніці : XVI Міжнародна науково-технічна
I-66 конференція : матеріали. – Миколаїв : НУК, 2025. – 1256 с.

ISBN 978-966-321-487-0

У збірнику наведені матеріали XVI Міжнародної науково-технічної конференції «Інновації в суднобудуванні та океанотехніці». Збірник становить інтерес для наукових працівників, викладачів, інженерів та студентів.

УДК 001.895:629.5

ISBN 978-966-321-487-0

© Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова, 2025

СЕКЦІЯ 9. ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ

УДК 37.015:378

ПРИНЦИПИ ТАКСОНОМІЇ В ОСВІТІ І ВИКЛИКИ, ЩО СТОЯТЬ ПЕРЕД ВИКЛАДАЧАМИ ВИЩОЇ ШКОЛИ ПРИФРОНТОВИХ РАЙОНІВ УКРАЇНИ (2022–2025)

Бобіна О.В.

*кандидат історичних наук, доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін та філософії
Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова,
м. Миколаїв, Україна
oleg.bobina@nuos.edu.ua*

Анотація. Таксономія Блума – важливий методологічний інструмент в роботі педагогів всіх рівнів і ланок освіти. Війна радикально порушила систему і послідовність набуття знань, умінь і навичок в середній школі. Викладач вищої школи має зрозуміти це і відповідним чином змінювати свою педагогічну діяльність

Ключові слова: Блум, таксономія, середня школа, вища освіта, викладач.

Таксономія як мистецтво і наука про принципи та способи класифікації складно побудованих систем в основі яких лежить ідея ієрархії прийшла до нас з біології. Протягом двохсот років таксономія знайшла своє місце в теорії і практиці різних наук. Психологи та педагоги теж спробували використати таксономію.

Так в 1943 р. з'являється сама відома в психології та популярна «піраміда Маслоу», а в 1956 р., можливо за аналогією «піраміда Блума». Якщо Абрахам Маслоу працював з потребами та актуалізованою особистістю, то Бенжамін Блум (американський психолог) запропонував піраміду пізнавальних (когнітивних) цілей навчання, що складається із шести рівнів. Б. Блум, своєю «пірамідою» спробував, на нашу думку, «розширити» першу ланку класичної цільової тріади педагогіки. Всі ми знаємо, що метою педагогіки є «знання, уміння, навички». Сьогодні, з кінця ХХ ст., ми додаємо «компетентності». Але що містять знання? За Б. Блумом «знання» охоплюють пам'ять, розуміння, застосування, аналіз, створення та оцінювання (я розумію, що критики можуть все написане перевести на рівень уміння-навички). У 2001 р. Lorin Anderson та David Krathwohl оновили піраміду Блума. Попри критику – певна лінійність та жорсткість, ієрархічність, таксономія Блума залишається важливим, дидактичним інструментом в педагогіці.

В умовах Covid-пандемії та війни з росією логіка навчального процесу порушилась. Жоден вчитель тепер не може послідовно досягати мети закладеної в педагогічному процесі. Реалізація цих цілей тепер залежить і від зовнішніх складових які Україна не переживала

у своїй новій новітній історії: 1) місце проведення навчання, уроків, занять; 2) місце знаходження вчителя-учня, викладача-студента; 3) наявність умов, проведення занять – електрика, сховище, технічні пристрої; 4) бомбардування, ракетні загрози; 5) забезпечення базових потреб; 6) психологічний стан учнів, студентів, вчителів, викладачів, батьків; 7) загальний стан ситуації в країні. Здається єдине, що змінилось – регулярність та вимоги до звітів. Не знаємо, як в середній школі, але у вищій вони стали жорсткіше.

Українські вчителі, які інтегрувалися в освітній процес за кордоном, на нашу думку, цілком слушно зауважують, що українські вчителі відійшли-перескочили від цілей, які зафіксовані в моделі таксономії. Так, п. Надія Майбогіна, дещо саркастично, розмірковує про те, що вчителі в Україні пропустили кілька «необов'язкових» сходинок в набутті знань та відразу «піднялися» до вершин творчості та створення нового: «... запам'ятали, зрозуміли, а далі логічні зв'язки намалювали та розфарбували на ватмані. Або змодельювали форму з пластикових пляшок і фольги ідею підказав ІІІ, сфотографували та поклали у скарбничку «STEM», бо ж застосовували міждисциплінарний підхід. Причини та наслідки оспівали у віршованій формі, повторивши хором ... – отже, була і командна робота, і «софт скілз», бо «чули одне одного». А якщо такої «творчості» залучити всю школу – уже і «проект», «інновації в освіті». Учитель довів усім причину свого існування: була й інтеграція, і зміст, і технології. ... Директор щасливий – шкільне життя «вирує», освіта «відбулася»...».

І якщо сам текст саркастично-іронічний, то висновок, на нашу думку, досить вагомий: «Учителі середньої та старшої школи стають заручниками сформованої звички: сприймати навчання як гру в імітацію. Дитячий мозок, натренований на зовнішній ефект, втрачає толерантність до зусиль. Ми перестали сприймати креативність як результат глибокого осмислення – ... підмінюємо мислення візуалізацією, аналіз – аплікацією, розуміння – інсценізацією»

Таким чином, учні не фіксуються на вагомості ключових етапів: вивчив – зрозумів – застосував – проаналізував – оцінив – створив. Чесної та прозорої розмови про стан шкільної та вищої освіти МОНУ не веде. Приблизне уявлення про реальність та «потужні» перспективи нашої освіти ми маємо лише з інтерв'ю посадовців і соціальних мереж. Наше розуміння збагачується спілкуванням з живими викладачами, вступниками та першокурсниками.

Викладач вищої освіти з прифронтових районів, з вересня 2022 р. «отримує» студентів-першокурсників, які не володіють певними навичками, що були притаманні першокурсникам 2020–2021 рр. За ці п'ять років зменшили навички запам'ятовування та аналізу, розуміння, побудови логічних зв'язків. Зменшилися навички соціальної комунікації. З'явився страх публічного говоріння, висловлення власної думки. «Чорні квадратики» на екранах пристроїв виступають як симптоми всього про що написано. Викладач вищої школи отримав першокурсника, який орієнтований на виконання простих завдань, що не потребують достатньо самостійного аналізу, орієнтованого на кількість, а не на якість виконаних завдань, активне використання ІІІ.

Тому викладач вищої школи, як і викладач початкової та середньої школи, має адаптувати класичну таксономію дидактики та цілої педагогіки, зробити її гнучкою. І так, маємо озвучити це – простішою і примітивнішою, індивідуально-особистісною. Це вимагає більше зусиль від викладачів прифронтових закладів вищої освіти. Власний досвід викладання дозволяє сформулювати, перш за все для себе, ряд рекомендацій. Студент-першокурсник має

бачити перед собою чітке, зрозуміле, структуроване, з визначеними дедлайнами завдання своєї роботи на семестр із розумінням того, чим це має закінчитися – оцінка, терміни, переваги. Зрозумілі та визначені канали комунікації. Відступ від цих «правил гри» ні з боку викладача, ні з боку студента не допускаються. Всі «сумнівні» або «проблемні» ситуації трактуються на користь студента. На третій-четвертій зустрічі викладач може, якщо захоче більше працювати, зробити завдання більш персоналізованим і на цьому рівні «маніпулювати-адаптувати» цілям таксономії залежно від індивідуального рівня студента. Але без сумніву головними цілями наших зустрічей зі студентами залишається формування навичок аналізу і критичного мислення молоді.

Література

- [1]. A taxonomy for learning, teaching, and assessing : a revision of Bloom's taxonomy of educational objectives : Free Download, Borrow, and Streaming : Internet Archive. Internet Archive. URL: <https://archive.org/details/taxonomyforlearn00unse> (date of access: 06.08.2025).
- [2]. Махум Z. Таксономія Блума (Bloom's Taxonomy of Educational Objectives). Махум Zosym. URL: <https://www.maxzosim.com/blooms-taxonomy-of-educational-objectives/> (дата звернення: 06.08.2025).
- [3]. «Українці пошили в дурні Блума». Вчителька висміяла креатив в українській школі: навчання перетворилося на шоу. Моя Школа - сайт №1 для школярів. URL: <https://shkola.obozrevatel.com/ukr/news/ukraintsi-poshili-v-durni-bluma-vchitelka-vismiyala-kreativ-v-ukrainskij-shkoli-navchannya-peretvorilosya-na-shou.htm> (дата звернення: 06.08.2025).

PRINCIPLES OF TAXONOMY IN EDUCATION AND THE CHALLENGES FACING HIGHER EDUCATION INSTRUCTORS IN THE FRONTLINE REGIONS OF UKRAINE (2022–2025)

Bobina Oleg Valeriiovych

Admiral Makarov National University of Shipbuilding

Abstract. Bloom's Taxonomy is an important methodological tool for educators at all levels. The war has radically disrupted the system for acquiring knowledge, skills, and abilities in secondary schools. A higher education instructor must understand this and adjust their pedagogical activities accordingly.

Key words: Bloom, taxonomy, secondary education, higher education, knowledge.

РОЛЬ ГРАНТОВИХ ПРОГРАМ У ЗМІЦНЕННІ ІНСТИТУЦІЙНОЇ СПРОМОЖНОСТІ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ Козіцька Н.О.	774
ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА В ЕПОХУ ЦИФРОВІЗАЦІЇ Гарагуля А.В., Огорь Г.М.	778
СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКИЙ АНАЛІЗ Г. ГЕГЕЛЯ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ КРАЇН ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ НА ПОЧАТКУ ХІХ СТОЛІТТЯ Марущак О.В.	782
ЦИФРОВА ЕКОНОМІКА ЯК НОВА ФІЛОСОФІЯ ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ Марущак С. М.	786
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ, ЗАКОНОМІРНОСТІ ТА УМОВИ РОЗВИТКУ РЕКЛАМНОЇ СФЕРИ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА Луц Д.М.	789
КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ МЕХАНІЗМУ РЕГУЛЮВАННЯ РЕКЛАМНОЇ СФЕРИ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ Луц Д.М.	791
МІКРОЕКОНОМІЧНІ АДАПТАЦІЇ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ІННОВАЦІЇ ТА СТІЙКІСТЬ Павлова М.Д.	795
ІНВЕСТИЦІЇ В УКРАЇНСЬКУ АГРОПРОДУКЦІЮ: СТРАТЕГІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ Івата В.В., Германчук А.В., Дробот Д.В.	798
НАПРЯМИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ У ПОСТРАЖДАЛИХ ВІД ВІЙНИ РЕГІОНАХ Погорєлова О.В., Вдовиченко Л.Ю., Григоренко І.О.	803
СЕКЦІЯ 9. ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ	
ПРИНЦИПИ ТАКСОНОМІЇ В ОСВІТІ І ВИКЛИКИ, ЩО СТОЯТЬ ПЕРЕД ВИКЛАДАЧАМИ ВИЩОЇ ШКОЛИ ПРИФРОНТОВИХ РАЙОНІВ УКРАЇНИ (2022–2025) Бобіна О.В.	807
THE USE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN TEACHING ACADEMIC DISCIPLINES ONLINE Boiko L., Smirnova I.	810
PSYCHOLOGICAL AND EMOTIONAL SUPPORT FROM ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN ONLINE LANGUAGE LEARNING Boiko L.	812
МОВЛЕННЄВО-КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ Гарбар А.І.	814
ПОРУШЕННЯ СИНТАКСИЧНОГО КЕРУВАННЯ У ПРИЙМЕННИКОВИХ КОНСТРУКЦІЯХ ПРОФЕСІЙНОГО МОВЛЕННЯ Гарбар І.В.	816
ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ПРАКТИЧНІЙ ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ-ДИЗАЙНЕРІВ Данильченко Н.В.	818
ВПЛИВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА КОГНІТИВНІ МОЖЛИВОСТІ СТУДЕНТІВ Дудченко О.М., Літвінова М.Б., Штанько О.Д.	821
ІНОЗЕМНА МОВА ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ ЕМОЦІЙНОЇ ГРАМОТНОСТІ ТА КУЛЬТУРНОЇ РЕФЛЕКСІЇ Кириченко С.В.	823
THE USE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN FOREIGN LANGUAGE CLASSES AT A TECHNICAL UNIVERSITY Kyselova T.	826